

Beslutningsforslag nr. B 117. Fremsat den 30. januar 2004 af Morten Bødskov (S), Sandy Brinck (S), Per Kaalund (S), Lissa Mathiasen (S) og Frode Sørensen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om målsætning om en hurtig behandling af sager om kriminalitet begået af 15-17-årige

Folketinget pålægger regeringen at tage de nødvendige og relevante initiativer til opfyldelse af en målsætning om en hurtig behandling af sager om kriminalitet begået af 15-17 årige.

Målsætningen skal bygge på en 30-20-10-dagesmodel med følgende hovedindhold:

- 30 dage: Det samlede tidsforbrug for politiet og anklagemyndigheden, fra en gerningsmand er identificeret, til sagen indbringes for retten med henblik på opnåelse af dom, fastsættelse af pålæg om ungdomskontrakt eller godkendelse af vilkår for tiltalefrafald, bør ikke overstige 30 dage.
- 20 dage: Det samlede tidsforbrug ved domstolene, dvs. tiden fra sagen modtages i retten, til domsforhandlingen kan indledes eller vilkårene for tiltalefrafald bliver godkendt, bør ikke overstige 20 dage.
- 20 dage: De sociale myndigheders første opfølgning på en handlingsplan for unge krimi-

nelle under 18 år bør foretages senest 20 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om, at den unge har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

- 10 dage: Det samlede tidsforbrug for Kriminalforsorgen fra tidspunktet for endelig dom til iværksættelsen af afsoning af frihedsstraf eller påbegyndelse af samfundstjeneste bør ikke overstige 10 dage.
- 10 dage: Det samlede tidsforbrug for de sociale myndigheder fra fastsættelsen af vilkårene for tiltalefrafald, vilkår for betinget straf eller pålæg om ungdomssanktion bør ikke overstige 10 dage fra tidspunktet for godkendelsen af vilkårene henholdsvis endelig dom til, at vilkårene effektivt er iværksat henholdsvis anbringelsen i døgninstitution som led i en ungdomssanktion påbegyndt.

Bemærkninger til forslaget

1. Formålet med beslutningsforslaget

Kriminaliteten og dens årsager skal forhindres ved en tidlig og effektiv forebyggelse og en hurtig og konsekvent straf.

Formålet med forslaget er at nedsætte sagsbehandlingstiden for sager om kriminalitet begået af unge mellem 15 og 17 år og via en klar målsætning at sikre en hurtig og konsekvent straf til unge, der begår kriminalitet.

I dag er sagsbehandlingstiderne hos politiet, domstolene, Kriminalforsorgen og de kommunale myndigheder for lange. Det strider mod basale samfundsinteresser og hensynet til den enkelte unge, at kriminelle unge, inden de modtager dom for allerede begået kriminalitet, ofte har begået ny og omfattende kriminalitet. Samtidig kan unge, som bliver taget i kriminalitet, selv finde uvisheden og ventetiden ved de meget lange sagsbehandlingstider ubehagelig og uforståelig, og en hurtig sagsbehandlingstid kan blive mødt af en større respekt og accept hos den unge, end tilfældet ofte er i dag.

Det generelle billede af unge og kriminalitet er positivt. Undersøgelser viser, at den samlede ungdomskriminalitet er faldet de sidste 20 år. Antallet af lovovertrædelser begået af unge i perioden 1981-2000 er således faldet med 35 pct. De sidste 10 år har niveauet dog ligget nogenlunde stabilt.

På trods af det genelle fald i kriminalitet begået af unge er der problemer og udfordringer. Der er tegn på, at voldskriminaliteten blandt unge 15-17-årige er steget de sidste 10-20 år. Og noget tyder på, at en del af denne kriminalitet er relateret til unge i bander eller løsere netværk, hvor mange kan forbindes til hårdt belastede boligområder.

Denne udvikling skal stoppes. Det kræver en ambitiøs tilgang til problemer og løsninger. Vi må stoppe den ulykkelige ghettodannelse. Vi må insistere på, at børnene lærer ordentligt dansk, inden de skal i skole. De utilpassede unge indvandrere skal væk fra lediggang, gadehjørner og kriminalitet. De skal i arbejde. De skal have en uddannelse. Og de skal forstå og re-

spekere de værdier, som det danske samfund bygger på.

Blandt de grundlæggende danske værdier er, at enhver form for kriminalitet er et brud med de normer og værdier, vores velfærdssamfund bygger på. Kriminalitet skaber utryghed og usikkerhed i lokalsamfundene, og ofte er det i forvejen udsatte børn og unge, der har størst risiko for at hayne i kriminalitetens ulyksaligheder, hvis der ikke sættes ind over for kriminaliteten.

Hvis unge begår kriminalitet, er det derfor i alle henseender væsentligt, at alle involverede myndigheder agere hurtigt og præcist over for den begåede kriminalitet. En umiddelbar, konsekvent og hurtig reaktion kan medvirke til at stoppe en uheldig udvikling for et ungt menneske, samtidig med at den – i modsætning til en situation, hvor reaktionen først kommer på lidt længere sigt – kan forhindre, at den pågældende begår yderligere kriminalitet.

Omfanget af de unges kriminalitet fremgår i øvrigt af bilag 1 til beslutningsforslaget: Justitsministeriets hjemmeside: Kriminalitet og alder, tabel over antallet af strafferetlige afgørelser (frihedsstraffe, bøder og tiltalefrafald 1992-2001) for aldersgruppen 15-17-årige.

Som bilag 2 til beslutningsforslaget er medtaget Socialministeriets hjemmeside: Indsats over for kriminelle unge, juni 2003, bilaget i pjecen Oversigter over typiske forløb.

2. Sanktionstyper

Sanktionssystemet

Det almindelige strafferetlige sanktionssystem gælder som udgangspunkt for unge lovovertrædere på 15-17 år. Det gælder således både straffelovens regler og retsplejelovens bestemmelser om strafferetlig forfølgning, herunder efterforskning, tiltalerejsning og domstolens behandling af straffesager. De almindelige sanktionsformer finder ligeledes anvendelse.

På nogle punkter er der dog særlige bestemmelser for unge under 18 år, jf. bl.a. følgende:

Tiltalefrafald med fastsættelse af vilkår.

Tiltalefrafald er en afgørelse, der træffes af anklagemyndigheden. Tiltalefrafald indebærer, at den sigtede anses for skyldig. Et tiltalefrafald kan være uden vilkår, men der er også mulighed for at knytte vilkår til et tiltalefrafald.

Det følger af retsplejeloven, at tiltale i en sag helt eller delvis kan frafaldes i tilfælde, hvor sigtede var under 18 år på gerningstidspunktet og der fastsættes vilkår for tiltalefrafaldet. Tiltale i en sag kan helt eller delvis frafaldes i tilfælde, hvor det fastsættes som vilkår, at sigtede undergives hjælpeforanstaltninger efter bestemmelserne i lov om social service. Der kan endvidere fastsættes samme vilkår som i betingede domme, og der kan fastsættes vilkår om en ungdomskontrakt.

En ungdomskontrakt er en aftale, hvorved en ung lovovertræder med forældremyndighedsindehaverens samtykke forpligter sig til at holde sig kriminalitetsfri i en nærmere angivet periode samt deltage i visse nærmere opregnede aktiviteter m.v. (eksempelvis beskæftigelse eller uddannelse) mod, at anklagemyndigheden på sin side afstår fra yderligere retsforfølgning. Vilkåret om ungdomskontrakt og dermed indholdet af selve kontrakten skal godkendes af retten.

Betinget straf

Retten kan gøre en straf betinget, hvis den finder det upåkrævet, at straffen kommer til fuldbyrdelse. Det er et fast vilkår for en betinget dom, at den dømte i en prøvetid ikke begår nyt strafbart forhold. Retten kan som vilkår bestemme, at den dømte i hele prøvetiden eller en del af denne skal undergives tilsyn. For personer under 18 år varetages tilsynet i almindelighed af de sociale myndigheder.

Desuden kan retten fastsætte andre vilkår, herunder at den dømte efter kommunens afgørelse undergives foranstaltninger efter bestemmelserne i lov om social service, eventuelt af nærmere angivet art, og efterkommer de forskrifter, som kommunen meddeler den pågældende. Dette indebærer, at det herefter påhviler de sociale myndigheder (kommunerne) at træffe bestemmelse om indholdet af de pågældende foranstaltninger efter den sociale lovgivning. Det kan f.eks. være ophold i en vis periode på en døgninstitution for børn og unge.

En betinget dom kan endvidere betinges af en pligt til under tilsyn af Kriminalforsorgen at udføre ulønnet samfundstjeneste. Samfundstjeneste kan bl.a. bestå i at arbejde for en velgørende eller almennyttig organisation, en sportsklub eller en kirke.

Ungdomssanktion

I 2001 blev der i straffeloven indført en ny ungdomssanktion i form af en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling. Hvis en 15-17-årig har begået grovere, personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, kan retten således bestemme, at den unge skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed, hvis det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Længstetiden for ophold i døgninstitution eller godkendt opholdssted er 1 år og 6 måneder, heraf højst 12 måneder i en sikret afdeling på en døgninstitution for børn og unge. Ungdomssanktionen giver dermed mulighed for at fastholde den unge i længere tid og for samtidig at iværksætte en behandling, der på længere sigt kan få den unge på ret kurs.

Ubetinget frihedsstraf

Der er i princippet ikke noget til hinder for at idømme unge under 18 år ubetinget frihedsstraf, men i retspraksis udvises tilbageholdenhed hermed. Dømte under 18 år anbringes i institution m.v. uden for fængsel eller arresthus, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod en sådan anbringelse.

3. Målsætning for sagsbehandlingstider i voldssager

Forslaget er inspireret af den fastsatte målsætning for sagsbehandlingstider i voldssager. Det er en målsætning, som er indarbejdet og velkendt af de relevante myndigheder.

Målsætningen om en hurtig behandling af voldssager er opstillet i voldspakkerne fra 1994 og 1997.

Målsætningen indebærer for politiet, at det samlede tidsforbrug, fra voldsanmeldelsen modtages (gerningsmanden er identificeret), til sagen indbringes for retten, ikke bør overstige 30 dage.

Målsætningen for behandlingstiden ved domstolene er angivet til 37 dage. Heraf udgør berammelsestiden, dvs. tiden fra sagen modtages i retten, til domsforhandlingen kan indledes, 30 dage, mens der er afsat 7 dage til domsforhandling og domsafsigelse.

For strafafsoningen af voldsdomme er målsætningen fastsat således, at afsoningen for dømte, som ikke er varetægtsfængslede, skal iværksættes senest 30 dage efter, at der foreligger fuldbyrdelsesordre. Det er samtidig forudsat, at politiet giver fuldbyrdelsesordre umiddelbart efter, at der er afgivet ankeafkald, efter ankefristens udløb eller efter, at anke dom er afsagt.

4. Sagsbehandlingstiden i dag.

Justitsministeriet har i et svar af 26. november 2003 til Folketingets Retsudvalg, jf. alm. del – bilag 215, redegjort for, hvilke oplysninger ministeren kunne give om sagsbehandlingstiden i sager om kriminalitet begået af 15-17-årige.

Det fremgår af svaret, at der ikke kan gives et samlet billede af sagsbehandlingstiden. Svaret indeholder ud over henvisningen til målsætningen om sagsbehandlingstiden, for så vidt angår voldssager, dog på en række punkter nogle relevante oplysninger om sagsbehandlingstiden m.v., jf. følgende:

Ungdomskontrakter

I 2000 blev der foretaget en undersøgelse af erfaringerne med anvendelsen af ordningen med ungdomskontrakter, herunder det tidsmæssige forløb for ungdomskontrakterne. Undersøgelsen omfattede ungdomskontrakter godkendt fra 1. januar til 30. juni 1999. I 82 tilfælde var der meddelt vilkår om ungdomskontrakt, og hovedparten af sagerne vedrørte tyveri, herunder indbrudstyveri. Undersøgelsen viste, at der i gennemsnit forløb ca. 4½ måned fra gernings-tidspunktet, til sagen blev sendt i retten. Det antages stort set at være politiets og de sociale myndigheders samlede sagsbehandlingstid. Tidsintervallet omfattede også den tid, der gik, fra kriminaliteten blev begået, til politiet havde identificeret og sigtet en gerningsmand. Der går endvidere i gennemsnit 7 uger fra retsmødebegæringen til selve godkendelsen af ungdomskontrakten i retten.

Sagsbehandlingstid ved domstolene

Sager om kriminalitet begået af 15-17-årige er en del af den samlede mængde af sager, der indgår i statistikken over byretternes sagsbehandlingstid i almindelige straffesager. Almindelige straffesager omfatter blandt andet domsmandssager, bødesager og tilståelsessager. Sagsbehandlingstiden i disse sager, det vil sige, hvor lang tid der går, fra retten modtager den enkelte sag, til den er afgjort, er senest opgjort for 1. halvår af 2003, og i perioden blev 63,2 pct. af sagerne afgjort på under 2 måneder. Tallet er baseret på oplysninger om i alt 50.395 afsluttede almindelige straffesager ved byretterne. Heraf blev 102 sager indbragt af anklagemyndigheden for retten med henblik på meddelelse af tiltalefrafald med godkendelse af vilkår. I 1. halvår af 2003 blev 73,5 pct. af sagerne afgjort på under 2 måneder.

Ubetinget fængselsstraf

I langt de fleste sager, hvor 15-17-årige idømmes ubetinget fængselsstraf, er der tale om en voldsdom, og/eller at retten har bestemt, at den dømte skal forblive varetægtsfængslet. Direktoratet for Kriminalforsorgen fik i perioden 1. august 2002 – 31. juli 2003 indberettet i alt 164 domme vedrørende 15-17-årige. Af disse 164 domme vedrørte 148 voldsdømte, mens det i 12 tilfælde var bestemt, at den dømte skulle forblive varetægtsfængslet (surrogat).

Samfundstjeneste

Kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. indgår aftale med samfundstjenestestedet og klienten om afviklingen af samfundstjenesten. Aftaler skal indgås snarest og senest 10 dage efter, at dommen kan fuldbyrdes.

Ungdomssanktion

Justitsministeriets Forskningsenhed evaluerer løbende ungdomssanktionsordningen. Der er i denne forbindelse også registreret oplysninger om gernings- og domstidspunkt. Det er derfor muligt at beregne den samlede sagsbehandlingstid i disse sager. For de 77 ungdomssanktionsdomme, som evalueringen omfatter frem til den 1. januar 2003, går der i gennemsnit fra gerningsdato til domsdato 103 dage.

Det skal bemærkes, at der her ikke er taget hensyn til det tidsrum, der går fra gerningsdatoen og til, at politiet rejser en sigtelse. Dette tidsrum er også indregnet i den samlede sagsbehandlingstid.

5. Den foreslåede målsætning

Det foreslås med dette beslutningsforslag, at regeringen pålægges at tage de nødvendige og relevante initiativer til opfyldelse af en målsætning om en hurtig behandling af sager om kriminalitet begået af 15-17-årige.

Det foreslås, at målsætningen for sagsbehandlingstiden for sager om 15-17-åriges lovovertrædelser fastsættes som en 30-20-10-dagesmodel, som også direkte omfatter de sociale myndigheder.

For politiet og anklagemyndigheden indebærer målsætningen, at det samlede tidsforbrug, fra en ung gerningsmand er identificeret, til sagen indbringes for retten med henblik på opnåelse af dom, fastsættelse af pålæg om ungdomssanktion eller godkendelse af vilkår for tiltalefrafald, ikke bør overstige 30 dage. Der finder et samarbejde sted mellem politiet og de sociale myndigheder. Når en ung mellem 15 og 17 år sigtes for kriminalitet, kontakter politiet de sociale myndigheder og anmoder om en udtalelse om den unges for-

hold. Politiet anmoder endvidere de sociale myndigheder om at vurdere, om en aktuel sag findes egnet til at blive afgjort med tiltalefrafald med fastsættelse af vilkår.

For domstolene indebærer målsætningen, at det samlede tidsforbrug ved domstolene, dvs. tiden, fra sagen modtages i retten, til domsforhandlingen kan indledes eller vilkårene for tiltalefrafald bliver godkendt, ikke bør overstige 20 dage. I sager, der vedrører godkendelse af vilkår for tiltalefrafald, kan sagerne endda formentlig afsluttes hurtigere end 20 dage.

For Kriminalforsorgen indebærer målsætningen, at det samlede tidsforbrug for Kriminalforsorgen fra tidspunktet for endelig dom til iværksættelsen af afsoning af frihedsstraf eller påbegyndelse af samfundstjeneste ikke bør overstige 10 dage.

For de sociale myndigheder indebærer målsætningen, at det samlede tidsforbrug for de sociale myndigheder ikke bør overstige 10 dage fra fastsættelsen af vilkårene for tiltalefrafald, vilkår for betinget straf eller pålæg om ungdomssanktion til, at vilkårene reelt og effektivt er iværksat henholdsvis anbringelsen i døgninstitution som led i ungdomssanktion påbegyndt.

Herudover foreslås det som led i målsætningen, at de sociale myndigheders første opfølgning på en handlingsplan for unge kriminelle under 18 år bør foretages senest 20 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om, at den unge har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet. Dette punkt adskiller sig fra det forudgående ved, at der på dette – tidligere – tidspunkt endnu ikke er faldet en endelig afgørelse i sagen.

Denne del af målsætningen skal endvidere ses i sammenhæng med kommunernes gældende forpligtelse efter serviceloven til at udarbejde en handlingsplan for unge kriminelle under 18 år, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, dvs. forbrydelser som voldtægt, røveri, grovere form for hærværk og tyveri.

Kommunen skal således allerede i dag som minimum udarbejde en foreløbig handleplan senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om begået kriminalitet. 7-dages-fristen er et udtryk for, at det skal sikres, at der rent faktisk sættes hurtigt ind med relevant støtte i forhold til den begåede kriminalitet.

Der er krav om, hvilke elementer en handleplan skal indeholde, hvorimod der ikke i dag er krav om, hvornår der skal ske opfølgning på handleplaner udarbejdet for kriminelle under 18 år, og der er heller ikke krav om, hvornår en handleplan skal afløses af en mere langsigtet plan.

Den foreslåede målsætning råder bod på dette.

At der er behov for en opstramning på dette område, dokumenteres af en analyse foretaget af Den Sociale Ankestyrelse: »Foreløbige handleplaner for unge kriminelle – kommunernes praksis ved udarbejdelsen af foreløbige handleplaner for unge kriminelle under 18 år«, december 2002.

Det fremgår (side 21 f.) bl.a., at det er mest almindeligt, at den første opfølgning på en foreløbig handleplan foretages i tidsrummet 22 dage – 3 måneder efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om, at en af kommunens unge har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

Skriftlig fremsættelse

Morten Bødskov (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om målsætning om en hurtig behandling af sager om kriminalitet begået af 15-17-årige.

(Beslutningsforslag nr. B 117).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Bilag 1

Strafferetlige afgørelser (frihedsstraffe, bøder og tiltalefrafald 1992-2001) for aldersgruppen 15-17 årige

Tablel¹⁾: Antallet af strafferetlige afgørelser (frihedsstraffe, bøder og tiltalefrafald) 1992-2001 for aldersgruppen 15-17 år.

Aldersgruppen 15-17 år	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Seksualforbrydelser i alt</i>	21	22	19	34	19	28	19	28	39	23
heraf voldtægt	2	2	3	9	0	3	5	5	11	2
<i>Vold i alt</i>	264	380	482	493	424	407	441	482	693	748
heraf manddrab	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0
forsøg på manddrab	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 244	207	292	364	372	309	308	311	334	522	548
§ 245	19	31	40	49	54	46	34	51	66	81
§ 246	0	0	3	0	0	2	0	0	1	0
<i>Ejendomsforbrydelser i alt</i>	4172	4065	4108	4246	3951	3744	3680	3345	3583	3527
heraf indbrudstyveri	705	515	534	512	451	434	322	297	299	318
butikstyveri	1217	1294	1335	1320	1315	1282	1371	1210	1194	1024
brugstyveri af bil	284	311	333	394	359	405	341	365	340	345
røveri	61	58	70	86	87	112	110	113	142	152
<i>Andre straffelovsovertrædelser</i>	48	79	90	102	51	73	75	76	84	111
heraf narkotikaforbrydelser	2	1	0	3	1	0	7	2	1	7
Straffelovsafgørelser i alt	4505	4546	4699	4875	4445	4252	4215	3931	4399	4409
<i>Færdselslovsovertrædelser</i>	4088	3553	3189	3018	2714	2196	2163	1804	2098	2472
heraf spirituskørsel	96	87	84	78	71	87	85	91	111	122
<i>Andre særlove i alt</i>	677	636	613	569	465	349	388	313	332	397
heraf lov om euf. stoffer	59	77	81	61	66	57	99	70	91	109
våbenloven	441	374	328	266	246	196	182	145	156	213
I alt	9270	8735	8501	8462	7624	6797	6766	6048	6829	7278
Antal afgørelser pr. 1.000 (straffelov)	21	22	24	26	24	24	25	24	27	26
Antal afgørelser pr. 1.000 (alle afgørelser)	44	43	44	45	41	38	40	37	41	44

¹⁾ Hentet fra justitsministeriets hjemmeside: <http://www.jm.dk>

Bilag 2

Oversigt over typiske forløb

Socialministeriets guide: Indsatsen over for kriminelle unge, juni 2003, bilag

Et typisk forløb for en 15-17-årig med varetægtsfængsling

1. En alvorlig kriminel handling bliver begået
2. Politiet finder (den formodede) gerningsmand
3. Betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt. Derefter enten

Den unge indsættes i arresthus	Den unge anbringes i varetægtsurrogat i sikret afdeling
--------------------------------	---

Politiet afslutter sin efterforskning

Anklagemyndigheden rejser tiltale

Retten afsiger dom:

– frifindelse	=	den unge løslades
– betinget dom	=	den unge løslades
– delvis betinget dom	=	den unge løslades, hvis den ubetingede del af dommen sættes lig med varetægts(surrogat)perioden
(kombinationsdom)		<i>eller</i> den unge løslades til senere afsoning af den ubetingede del af dommen
		<i>eller</i> den unge går direkte fra varetægt (surrogat) til afsoning af den ubetingede del af dommen
– ubetinget dom	=	den unge løslades, hvis dommens længde er kortere eller lig med varetægts(surrogat)perioden*
* hvis ubetinget dom er kortere end varetægtsperiode, opstår erstatningsspørgsmål		<i>eller</i> den unge løslades til senere afsoning af dommen
		<i>eller</i> den unge går direkte fra varetægt (surrogat) til afsoning
– ungdomssanktion	=	den unge forbliver i den sikrede afdeling, hvor han/hun har siddet surrogatfængslet, i den af dommeren fastsatte periode, overføres derefter til døgninstitution og endelig til udslusning/ambulant støtte i henhold til dommens bestemmelser

Et typisk forløb for en 15-17-årig uden varetægtsfængsling

En (alvorlig) kriminel handling bliver begået

Politiet finder (den formodede) gerningsmand

Betingelserne for varetægtsfængsling er ikke opfyldt

Den unge løslades efter endt afhøring

Politiet afslutter sin efterforskning

Anklagemyndigheden rejser tiltale

Retten afsiger dom:

- **frifindelse** ..... = den unge forbliver på fri fod
- **betinget dom** ..... = den unge forbliver på fri fod, men skal eventuelt opfylde betingelser (vilkår), som dommeren har fastsat
- **delvis betinget dom (kombinationsdom)** ..... = den unge indkaldes senere til afsoning af den ubetingede del af dommen
- **ubetinget dom** ..... = den unge indkaldes senere til afsoning af dommen
- **ungdomssanktion** ..... = kan normalt ikke idømmes unge, der er på fri fod. Hvis det alligevel skulle forekomme, vil det formentlig betyde, at den unge umiddelbart efter retsmødet anbringes i en sikret afdeling for unge og derefter overføres til åben døgninstitution og udslusning med ambulante støtte i henhold til dommens bestemmelser

En kriminalsags forløb gennem systemet

En kriminel adfærd registreres

Politiet afslutter sin efterforskning

Anklagemyndigheden beslutter

Enten (1) At rejse tiltale	Eller (2) At fratage tiltale m/u vilkår	Eller (3) At opgive påtale
-------------------------------	--	-------------------------------

Retten afgør skyldsspørgsmålet og (hvis der ikke sker frifindelse eller strafbortfald) fastsætter straffen. Straffen kan være: Bøde Fængsel (betinget eller ubetinget) Ungdomssanktion Forvaring Dom til psykiatrisk behandling	Tiltalefratagelse med vilkår Gives af retten, som skal godkende vilkårene	Tiltalefratagelse uden vilkår Gives af anklagemyndigheden uden rettens godkendelse	Sagen henlægges
---	---	--	-----------------